O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA'LIM, FAN VA
INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
SHAROF RASHIDOV NOMIDAGI
SAMARQAND DAVLAT
UNIVERSITETI
GEOGRAFIYA VA EKOLOGIYA
FAKULTETI

Ro'yxatga olindi:
№ BD-60721500
60721500-1.11
2024 yil "10" 12 ________

"TASDIQLAYMAN"
SamDU rektori:
____
R.I.Xalmuradov
2024 yil " " ________

SOHA IQTISODIYOTI VA MENEJMENTI
FAN DASTURI

Bilim sohasi:	700 000 –Muhandislik, ishlov berish va qurilish sohalari
Ta'lim sohasi:	720000 – Ishlab chiqarish va ishlov berish sohalari
Ta'lim yo'nalishi:	60721500-Geodeziya va geoinfarmatika

Samarqand-2024

Fan/modul kodi SIM1604	O'quv yili 2026-2027	Semestr 6	ECTS – Kreditlar 4	
Fan/modul turi Majburiy	Ta'lim tili O'zbek		Haftadagi dars soatlari 7	
1. Fan nomi		Auditoriya mashg'ulotlari (soat)	Mustaqil ta'lim (soat)	Umumiy (soat)
Soha iqtisodiyoti va menejmenti		50	70	120

Fanning maqsadi (FM)	
FM1	**I. FANNING MAZMUNI** **Fanni o'qitishdan maqsad** – «Soha iqtisodiyoti va menejmenti» fanini oqtishning asosiy maqsadi va vazifalari quyidagilardir: - Geodeziya va kartografiyada ishlab chiqarish maqsadlari, geodezik ishlarning umumiy tuzilishi va asosiy turlari, topografo-geodezik ishlarni ekspedisiyalarda takil yetish, inshootlarni qurishda muhandislik-geodeziya ishlarining tarkibiy qismlari, injenerlik qidiruv ishlarini tashkillashtirish texnologik tarkibi va xususiyatlari, standartlash va uning turlari, geodezik ishlar sifatini baxolash, mexnatni normalashtirish asosi, topografo-geodezik korxona va tashkilotlarda mehnatga haq to'lash geodezik, kartografik korxonalarda asosiy fondlar, menejment boshqarish asoslari geodeziya, kartografiya va kadastr ishlab chiqarishda boshqarishning tashkillashtirish, yangi texnikani joriy yetishda mablag' ajratishning iqtisodiy samaradorligi, geodeziya va kartografiya va kadastr innovasiyalar haqida bilimlar berish. **Fanning vazifasi** — talabalarni Topografo-geodezik ishlarni ekspedisiyalarda takil yetish, qurilish loyixa tashkilotlarida torografo-geodezik ishlarni tashkil etish, Respublikada sun'iy yo'ldosh geodeziya asosini yaratish, sanoat korxonalarid xududida topograf-geodezik ishlarni tashkil qilish texnogiyasi, geodezik tashkilotlar xujalik ishlarini tashkillashtirish, ishlab chiqarishi boshqarishda xisobga olish va xisobot berish, geodeziya ishlab chiqarishni boshqarish, yangi texnikani joriy yetishda mablag' ajratishning iqtisodiy samaradorligi, eodeziya va kartografiya va kadastr innovasiyalarni qo'llay olish.

Fan mazmuni	
II. Asosiy nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari)	
II.I. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:	
Mashg'ulotlar shakli: ma'ruza (M)	
M1	**Geodeziya va kartografiyada ishlab chiqarish maqsadlari. Topografik-geodeziya ishlab chiqarishining rivojlanish bosqichlari. Respublikasi iqtisodiyotidagi o'rni va roli** Geodeziya va kartografiya korxonasining tashkil topishining qisqacha tarixi. Geodeziya va kartografiyada ishlab chiqarishni rejalashtirish, tashkil qilish va uning iqtisodiyoti geodeziya soxasida iqtisodiy usish va ishlab chiqarishda iqtisodiy qonunlarni, ishlab chiqishda xaq tulash, asosiy fondlar, aylanma mablag'lar, mexnatni normalash, iqtisodiy samaradorlik, bajarilgan ishlarning tan narxi va uning moliyalashtirishini, topografo-geodezik ishlab chiqarishda bajariladigan ishlarga loyixaviy-smeta, texnik loyixa tuzish ishlarini o'rganadi.
M2	**Geodezik ishlarning umumiy tuzilishi va asosiy turlari.** Topografik-geodezik ishlarning umumiy tuzilishi. Geodezik ishlar yo'nalishlari. Loyixalashtirish ishlab chiqarishdagi dastlabki bosqichlar. Soxa konsepsiyasini ishlab chiqish. Geodezik ishlab chiqarishni xususiyatlari va prinsiplari
M3	**Topografo-geodezik ishlarni ekspedisiyalarda takil yetish. G geodeziya va kartografiya korxonalarda tashkillashtirish.** Yekspedisiya, partiya va brigadalarda topografo-geodezik ishlarni tashkil yetish, boshqarish va iqtisodi. Dala ishlarini tashkil yetish. Geodezik va kartografik soxasining normativ va xuquqiy xujjatlari. Kadastr agentligi va korxonalarning normativ xuquqiy asoslari. Umumiy qoidalar. Geodezik va kartografik ishlarni sohalarda tashkil yetishning xususiyatlari. xisoblash. Ishlarni loyixalash boshqarish.
M4	**Respublikada sun'iy yo'ldosh geodeziya asosini yaratish.** Sun'iy yo'ldosh geodezik asos qurilishda bajariladigan topografik- geodezik ishlarni takibiy qismlar. Moliyalashtirish manbalari. Loyixa-smeta qiymatini xisoblash.
M5	**Injenerlik qidiruv ishlarini tashkillashtirish texnologik tarkibi va xusuiyatlari.** Xalq xujaligida qurilishda geodezi va kartografiya va topografiya ishlari qismlari. Arxitektura va qurilishda topografi-geodezik ishlarni tashkil qilish, boshqarish va uning iqtisodi.
M6	**Topografik-geodetika ishlab chiqarish korxanasi asosiy foydalari**. Ustav kapitali. Korxonalarning asosiy fondlari. Ishlab chiqarishi boshqarishda xisobga olish va xisobot berish. Asosiy vositalarni hisobga olish va baholash. Asosiy fondlardan foydalanishni yaxshilash ko'rsatkichlari va yo'llari.
M7	**Topografo-geodezik korxona va tashkilotlarda mehnatga haq to'lash.** Mexnatga xaq to'lash me'yoriy xujjatlari. Korxonalarda mehnatga haq to'lash nizomi va moddiy yordam kursatish tartibi. Mexnat shartnomasi. Ishga yollash tartiblari. Ish xaqqi stavkalari. Pensiya fondlari.
M8	**Geodezik tashkilotlar xujalik ishlarini tashkillashtirish. Geodezik, kartografik korxonalarda asosiy fondlar.** Korxonaning xo'jalik faoliyati. Korxonaning ijtimoiy faoliyati. Xujalik xisobi maxsulot ishlab chiqarishga bo'lgan sarflarni pul bilan o'lchash. Xarajatlar taxili. Geodezik, kartografik korxonalarda asosiy fondlar va aylanma mablag'lar va yeskirishi. Ishlab chiqarish vositalari mexnat vositalaridan (mashina, asbob-uskunalar, ishlab chiqarish binolari, inshootlar va x.k.) iborat. Asosiy va aylanma fondlar.
M9	**Geodeziya, kartografiya va topografiya ishlarni loyixa-smeta qiymatlarini xisoblash.** Loyixalash usullari va loyixaviy-smeta usuli. Geodeziya, kartografiya va topografiya ishlarini smeta qiymatini xisoblan normativ xuquqiy asoslari. Bajariladigan ishlarni xajmini aniqlash va smetasini tuzish.
M10	**Topografik va geodezik ishlab chiqarishda rejalashtirish va marketing. Geodezik ishlab chiqarishda rejalashtirish va boshqarish.** Geodezik ishlarda texnik loyixalarni tuzish tartiblari. Smeta obektdagi barcha bajariladigan geodezik, kartografik va topografik ishlarning puldagi qiymati. Geodezik ishlab chiqarishda boshqarish tartib qoidalari.
M11	**Geodeziya, kartografiya va kadastr ishlab chiqarishda boshqarishning tashkillashtirish. Geodezik ish yuritish va boshqaruv tizimi.** Boshqarishning oliy bosqichi. Tarkibiy tuzimasi va vazifalari. Boshqarishni korxona va tashkilotlarda tashkil yetish. Geodeziya tashkilotlar yuridik xujjatlarga asosan ishlar olib borishi. Shartnomalar tuzish tartiblari. Xujjatlar aylanuvi nazorati. Devonxona ishlarini tashkillashtirish.
M12	**Yangi texnikani joriy yetishda mablag' ajratishning iqtisodiy samaradorligi.** Geodeziya, kartografiya va kadastr sohasida investisiya masalalrini taxlili.
III. Amaliy mashg'ulotlar bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar: seminar (S)	
Amaliy mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi.	
S1	Yangi texnikani joriy yetishda mablag' ajratishning iqtisodiy samaradorligi
S2	Geodezik, kartografik korxonalarda asosiy fondlar va aylanma mablag'lar.
S3	Geodezik, kartografik ishlab chiqarish korxonasida pul vositalarini aylanishini hisoblash.
S4	Geodezik, kartografik ishlab chiqarish korxonasi boshqaruv xodimlari mehnatiga haq to'lashning umumiy hisobi.
S5	Arxitektura va qurilishda topografi-geodezik ishlarni tashkil qilish, boshqarish va uning iqtisodi.
S6	Qurilishda bajariladigan topografik- geodezik ishlarni smeta qiymatini xisoblash.
S7	Geodeziya, kartografiya va kadastr soxa ishlab chiqarish xisobotlarini tayyorlash.
S8	Geodeziya, kartografiya va kadastr ishlarini tannarxi
S9	Joyda geodezik punktlarni qurish tartibi va smetasi.
S10	Triangulyasiya ishlarini loyixa-smetasini ishlab chiqish;
S11	Polgonometriya ishlarini loyixa-smetasini ishlab chiqish;
S12	Nivelirlash ishlarini loyixa-smetasini ishlab chiqish;
S13	Topografo-geodezik ishlarini loyixa-smetasini ishlab chiqish

S14	Geodeziya va kartografiya ishlarni murakkablik darajasini ishlab chiqish;
S15	Kupaytiruvchi koyeffisentlar bo'yicha smeta narxlari uchun aniqlash
S16	Loyixani joyida kuchirish ishlarini smeta qiymatini xisoblash
S17	Ishlab chiqarish korxonalarining hisobotini tayyorlash
S18	Geodezik tashkilotlarda texnik normalashtirish
S19	Geodezik ishlarning tannarxi
S20	Geodezik korxona ishchi xodimlariga ish haqi to'lash
S21	Obektda bajariladigan topografo-geodezik ishlarni bajarish loyixasini tuzish.
S22	Bajariladigan topograf-geodezik ishlarni rejalashtirish
S23	1:2000, 1:1000 va 1:10000 masshtabdagi plan olish uchun geodezik asos loyixasini tuzish
S24	2 va 3 klass triangulyasiyasi ishlarida texnologik jarayonlarni taxlil qilish
S25	1,2,3 va 4 -toifali nivelirlash ishlarini bajarish tartibi
S26	4 -sinf poligonometriyasi uchun kompleks ishlarni bajarish tartibi

IV. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar

Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular

"Foydali qazilmalar geologiyasi" fani bo'yicha mustaqil ta'lim va ishlarning kalendar tematik rejasi

№	Mustaqil ta'lim mavzulari
1.	Topografik-geodezik ishlab chiqarishda asosiy masalalarni zamonaviy bosqichda bajarilishi
2.	O'zbekiston Respublikasida topografik-geodezik ishlarni bajarilish tartibi
3.	Geodezik ishlarning asosiy turlari
4.	Geodezik bo'limlarda operativ ishlab chiqarishni planlashtirish
5.	Kartografik xizmat ma'lumotlari
6.	Raqamli yelektron kartalarni tuzishni tashkillashtirish
7.	Geodezik ishlab chiqarishda innovasion texnologiyalar bilan texnik rivojlantirish konsepsiyasini ishlab chiqish
8.	Kartalarni nashrga tayyorlash texnologik ketma ketligi
9.	Geodezik, kartografik ishlarni turli soha korxonalarida tashkil yetish va boshqarish xususiyatlari
10.	Geodezik ishlab chiqarishda zamonaviy asboblarni o'rni
11.	Bino va inshootlarni yekspluatasiya qilishdagi geodezik ishlarni tashkil yetishning xususiyatlari va texnologik tarkibi
12.	Suv xavzalari, ko'l, dengizlarni planga olishda bajariladigan topografik geodezik ishlarni tashkil yetish xususiyatlari va texnologik tarkibi
13.	Qurilish loyihalarini bajarilishini tashkillashtirish
14.	Qurilishda geodezik ta'minlash ishlarni tashkil yetishning xususiyatlari va texnologik tarkibi
15.	Injener-geodezik qidiruv ishlarini tashkil yetishning xususiyatlari va texnologik tarkibi
16.	Sanoat va fuqaro qurilishida geodezik ishlarni boshqarish

3.	**V. Fan o'qitilishining natijalari (shakllanadigan kompetensiyalar)** Fanni o'zlashtirishi natijasida talaba; Fan bo'yicha talabalarning bilim, ko'nikma va malakalariga qo'ydagi talablar qo'yiladi. Talaba: «Geodeziya va kartografiyada ishlab chiqarishni rejalashtirish, tashkil qilish va uning iqtisodiyoti» fanining xalq xujaligidagi ahamiyati. - geodezik ishlab chiqarish asosini tashkil etish; - mexnatni normalashtirish asosi; - geodezik korxonalardagi ishlab chiqarish jarayonlarini; - geodezik ishlarni umumiy tuzilishini; - topografo-geodezik ishlarni tashkil etishda geodezik korxonalarni vazifalari; - yekspedisiya, partiya va brigadalarda topografo-geodezik ishlarni takil yetishni bilishi; - texnik masalalarni iqtisodiy baxolash; - iqtisodiy va texnikaviy m'yorlardan foydalana olish; - topografo-geodezik korxonalarni boshqarish va iqtisodiy masalalarni kompyuterlarda yechish va maxsus dasturlarda bajarish malakalariga ega bo'lishlari kerak; • - o'z fikr-mulohaza va xulosalarini asosli tarzda aniq bayon eta olish malakalariga ega bo'lishi va h.k. talab qilinadi.
4.	**VI. Ta'lim texnologiyalari va metodlari:** • muammoli ta'lim texnologiyasini qo'llash; • kompyuterli ta'lim va o'qitishning boshqa texnik vositalarini tatbiq yetish; • talabalarni mustaqil fikrlashga va o'z fikrini yerkin bayon etishga o'rgatish; • o'qitishning noan'anaviy modellarini qo'llash; • interfaol keys-stadilar; • "Aqliy hujum" metodidan foydalanish; • "Klaster" metodidan foydalanish; • taqdimotlarni qilish.
5.	**VII. Kreditni olish uchun talablar:** Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'liq o'zlashtirish, tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish va joriy nazorat shakllari, hamda mustaqil ta'limda berilgan vazifa topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat ishini topshirish

6. ASOSIY ADABIYOTLAR:

1. B.Yu. Xodiyev, R.X.Alimov. Iqtisodiy masalalarni shaxsiy kompyuterlarda yechish texnologiyalari, 2005 y.
2. I.M.Pirnazarov, Sh.Sh.Tuxtamishev, Sh.Samanqulov "Geodeziya va kartografiyada ishlab chiqarishni rejalashtirish, tashkil qilish, boshqarish va unind iqtisodiyoti" Fan bulog'i nashriyoti. O'quv qo'llanma, Samarqand 2024 yil 162 bet
3. Yarkin T.V. "Yekonomika otrasli» Sankt-Peterburg 2005 g.
4. M.A.Nevskaya, T.V.Sidorova Yekonomicheskaya osenka nedvijimosti i sistema platejey za zemlyu, Sankt-Peterburg 2002 g.
5. Bespalov N.A. «Organizasiya, planirovaniye i upravleniye geodezicheskim proizvodstvom», Nedra, 1986 g.
6. Brikin P.A. «Yekonomika, organizasiya topografo-geodezicheskogo proizvodstva», Nedra, 1988 g.
7. Yekonomika geodezicheskogo proizvodstva: Monografiya / Pod общ. red. V.T. Matveyeva - Novosibirsk: SGGA, 2002. – 268 s.

Qo'shimcha adabiyotlar:

1. Vremennыye normы vremenii smetnыye ukrupnennыye rassenki na prosessы opredeleniya geodezicheskix koordinas primeneniyem sputnikovыx navigasionnix sistem GPS i glonass. GUGKiGK pri Kabinete Ministrov Res.Uzb, 1999 g.
2. Sbornik sen na geodezicheskiye, topograficheskiye i kartograficheskix rabotы Goskomzemgeodezkadastr 2012 g.
3. Yekonomika topografo-geodezicheskogo proizvodstva. M. Nedra 1982 g.
4. Yekonomika stroitelnogo predpriyatiya. Novosibirsk NGASU 1998 g.

Axborot manbalari

1. www.lex.uz – O'zbekiston Respublikasi Qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi;
2. www.ziyonet.uz – O'zbekiston Respublikasi ta'lim portali;
3. www.gov.uz – O'zbekiston Respublikasi hukumat portali;

www.catback.ru – nauchnыye stati i uchebnыye materialы;

7.	Fan dasturi Sh.Rashidov nomidagi Samarqand davlat universiteti Kengashining 2024 yil "24" avgustdagidagi 1 -son bayonnomasi bilan ma'qullangan.

8.	**Fan/modul uchun mas'ullar:** **Sh.Sh.Tuxtamishev**- SamDU Geologiya va Gidrometeorologiya kafedrasi dotsenti
9.	**Taqrizchilar:** **Sh.A.Suyunov**– SamDAQU Geomatika muhandisligi kafedrasi dotsenti (tel.97 920 33 03) **X.Juraqulov** – SamDU, "Gidrometeorologiya" kafedrasi dotsenti, g.f.n. (ichki) (tel. 91 700 52 25)

Universitetning 2024-yil 16- avgustdagi 301-ij buyrug'i asosida
Fan dasturlari va mustaqil ta'lim topshiriqlarini ishlab chiqishga ma'sul ishchi guruhi:

Rais – Xaydarov S.A.

Kafedra mudiri: **A.B.Meliyev**

Fakultet dekani: **S.B.Abbasov**

Sh. Rashidov nomidagi SamDU O'quy ishlari bo'yicha 1-prorektor: **A.S.Soleyev**

Sharof Rashidov nomidagi Samarqand davlat unversiteti Geografiya va ekologiya fakulteti "Geologiya va gidrometeorologiya" kafedrasi dotsenti Sh.Sh.Tuxtamishev tomonidan 60721500- Geodeziya va geoinformatika ta'lim yo'nalishi 3-kurs talabalari uchun "Soha iqtisodiyoti va menejmenti" fanidan fan dasturiga

T A Q R I Z

Mamlakatimiz oliy ta'lim tizimida bugungi kunda amalga oshirilayotgan chuqur islohatlarga muvofiq ravishda, davr talabiga mos keladigan, yuqori malakali gidrologiya bakalavrlarini tayyorlash dolzarb ahamiyatga ega. Bu borada 60721500 – Geodeziya va geoinformatika ta'lim yo'nalishi namunaviy o'quv rejasiga kiritilgan "Soha iqtisodiyoti va menejmenti" o'quv fani alohida o'rin egallaydi.

Taqriz etilayotgan fan dasturi Sharof Rashidov nomidagi Samarqand davlat universiteti Geografiya va ekologiya fakulteti Geologiya va gidrometeorologiya kafedrasida Sh.Sh.Tuxtamishev tomonidan yuqorida qayd etilgan yo'nalishning Malaka talablaridan kelib chiqqan holda ishlab chiqilgan.

Dasturda qayd etilganidek, soha iqtisodiyoti va menejmenti fani talabalarga Geodeziya va kartografiyada ishlab chiqarish maqsadlari, geodezik ishlarning umumiy tuzilishi va asosiy turlari, topografo-geodezik ishlarni ekspedisiyalarda takil yetish, inshootlarni qurishda muhandislik-geodeziya ishlarining tarkibiy qismlari, injenerlik qidiruv ishlarini tashkillashtirish texnologik tarkibi va xususiyatlari, standartlash va uning turlari, geodezik ishlar sifatini baxolash, mexnatni normalashtirish asosi, topografo-geodezik korxona va tashkilotlarda mehnatga haq to'lash geodezik, kartografik korxonalarda asosiy fondlar, menejment boshqarish asoslari geodeziya, kartografiya va kadastr ishlab chiqarishda boshqarishning tashkillashtirish, yangi texnikani joriy yetishda mablag' ajratishning iqtisodiy samaradorligi, geodeziya va kartografiya va kadastr innovasiyalar haqida bilim va ularni amalda qo'llash bo'yicha ko'nikmalar hamda malakalar shakllanadi.

Dasturda bajarilishi rejalashtirilgan amaliy mashg'ulotlar va ularning mavzulari esa barcha nazariy bilimlarni qamrab olgan bo'lib, ularni amalga oshirish talabalar bilimini yanada mustahkamlaydi.

Sir emaski, har bir fanni o'rganishda bu jarayonga imkon beradigan manbalardan, ya'ni darsliklar, o'quv qo'llanmalari va hatto ilmiy monografiyalardan foydalanish o'rinlidir. Fikrimizcha dastur so'ngida mualliflar tomonidan keltirilgan adabiyotlar ro'yxati shu masalalarni hisobga olgan holda jamlangan.

Yuqorida bayon etilgan fikrlarimizga xulosa qilib aytganda, SamDUda Sh.Sh.Tuxtamishev tomonidan tuzilgan «Soha iqtisodiyoti va menejmenti» fanining fan dasturi shu fanni o'rganish bo'yicha 60721500 – Geodeziya va geoinformatika yo'nalishining Malaka talablarida qayd etilgan vazifalarga to'la javob beradi va uni tasdiqqa tavsiya etaman.

Mirzo Ulug'bek nomidagi SamDAQU,
Geomatika muhandisligi kafedrasi
dotsenti **Sh.A.Suyunov**

XODIMLAR BO'LIMI SamDAQU
TASDIQLAYMAN
KB BOSHLIG'I

Sharof Rashidov nomidagi Samarqand davlat unversiteti Geografiya va ekologiya fakulteti "Geologiya va gidrometeorologiya" kafedrasi dotsenti Sh.Sh.Tuxtamishev tomonidan 60721500- Geodeziya va geoinformatika ta'lim yo'nalishi 3-kurs talabalari uchun "Soha iqtisodiyoti va menejmenti" fanidan fan dasturiga

T A Q R I Z

Mamlakatimiz oliy ta'lim tizimida bugungi kunda amalga oshirilayotgan chuqur islohatlarga muvofiq ravishda, davr talabiga mos keladigan, yuqori malakali gidrologiya bakalavrlarini tayyorlash dolzarb ahamiyatga ega. Bu borada 60721500 – Geodeziya va geoinformatika ta'lim yo'nalishi namunaviy o'quv rejasiga kiritilgan "Soha iqtisodiyoti va menejmenti" o'quv fani alohida o'rin egallaydi.

Taqriz etilayotgan fan dasturi Sharof Rashidov nomidagi Samarqand davlat universiteti Geografiya va ekologiya fakulteti Geologiya va gidrometeorologiya kafedrasida Sh.Sh.Tuxtamishev tomonidan yuqorida qayd etilgan yo'nalishning Malaka talablaridan kelib chiqqan holda ishlab chiqilgan.

Dasturda qayd etilganidek, soha iqtisodiyoti va menejmenti fani talabalarga Topografo-geodezik ishlarni ekspedisiyalarda takil yetish, qurilish loyixa tashkilotlarida torografo-geodezik ishlarni tashkil etish, Respublikada sun'iy yo'ldosh geodeziya asosini yaratish, sanoat korxonalarid xududida topograf-geodezik ishlarni tashkil qilish texnogiyasi, geodezik tashkilotlar xujalik ishlarini tashkillashtirish, ishlab chiqarishi boshqarishda xisobga olish va xisobot berish, geodeziya ishlab chiqarishni boshqarish, yangi texnikani joriy yetishda mablag' ajratishning iqtisodiy samaradorligi, geodeziya va kartografiya innovasiyalar haqida bilim va ularni amalda qo'llash bo'yicha ko'nikmalar hamda malakalar shakllanadi.

Dasturda bajarilishi rejalashtirilgan amaliy mashg'ulotlar va ularning mavzulari esa barcha nazariy bilimlarni qamrab olgan bo'lib, ularni amalga oshirish talabalar bilimini yanada mustahkamlaydi.

Sir emaski, har bir fanni o'rganishda bu jarayonga imkon beradigan manbalardan, ya'ni darsliklar, o'quv qo'llanmalari va hatto ilmiy monografiyalardan foydalanish o'rinlidir. Fikrimizcha dastur so'ngida mualliflar tomonidan keltirilgan adabiyotlar ro'yxati shu masalalarni hisobga olgan holda jamlangan.

Yuqorida bayon etilgan fikrlarimizga xulosa qilib aytganda, SamDUda Sh.Sh.Tuxtamishev tomonidan tuzilgan «Soha iqtisodiyoti va menejmenti» fanining fan dasturi shu fanni o'rganish bo'yicha 60721500 – Geodeziya va geoinformatika yo'nalishining Malaka talablarida qayd etilgan vazifalarga to'la javob beradi va uni tasdiqqa tavsiya etaman.

"Geologiya va gidrometeorologiya" kafedrasi proffesori **X.Jo'raqulov**